

Beste natuurvrienden,

Ooit een stuk spontane natuur op oude vestingwallen, later omgeturnd tot koetsrij- en flaneerpark voor de adel en de welgestelde bourgeoisie... en nog later opnieuw herwerkt tot een natuurlijk ogend stuk bos met grote waterpartijen... ja, 't Bosje (ofte Maria Hendrikapark) heeft een bewogen geschiedenis achter de rug.

Midden in de drukke stad vormt het een stevige brok natuur waar heel wat te ontdekken valt en daarom gingen **14 NVO-ers op zondag 10 september** er op zoek naar mooie en boeiende waarnemingen.

Helaas bleven de vogelliefhebbers weer wat op hun honger zitten. Veel vogels recupereren nu van het broedseizoen of verstoppen zich wat meer omdat ze door de rui (wisselen van de veren) wat minder vliegvlug zijn. Bij eenden en ganzen betekent dat zelfs enkele weken helemaal niet kunnen vliegen. Hoe dit gelinkt is aan een BBQ-festijn in Gent is kennis die enkel de ingewijden ten deel valt.

Bij gebrek aan vogels werden wat extra planten- en insectensoorten besproken en, zeer opvallend dit jaar, ook weer heel wat paddenstoelen die uitzonderlijk vroeg de kop opsteken. Een kleine speurtocht op de site waarnemingen.be (de alfa en omega van elke natuurliefhebber) leert ons dat er in 't Bosje reeds 123 soorten werden benoemd. Ongetwijfeld vallen er nog meer te ontdekken. De verscheidenheid aan vormen is in ieder geval telkens weer verrassend.

Vooraf in de namiddag werd het opnieuw erg warm. Het valt te betwijfelen of alle boomsoorten even blij zijn met het steeds warmere weer van de laatste jaren. Gelukkig was het dit jaar niet zo droog als in 2021 en 2022. Als je weet dat volwassen bomen duizenden liters water per dag nodig hebben om hun circulatie en suikervorming op gang te houden, dan begrijp je ook dat de combinatie warm en droog vroeg of laat een groot probleem zal vormen. Voorlopig kunnen we gelukkig wel nog genieten van hun statige stammen en prachtige kronen.

Als nabespreking bezochten we een overblijfsel van de oorspronkelijke aanleg van het park: de Armenonville. Schuttersgilde, oude boswachterswoning en (dat lieten wij ons althans wijsmaken vertellen) ook wapenopslagplaats en eerste station van Oostende. Tja, zo deden we met NVO toch ook een beetje mee aan de "Open Monumentendag".

Met en weten... in 2023 noteerden we reeds **558 verschillende soorten**. Sedert de NVO-start begin 2017 zijn dat al **1229 soorten** geworden. Daarvan werden tot nu toe zo'n **1113 verschillende soorten** met foto en wat uitleg in de verslagjes besproken. Je kunt alles nog eens bekijken en nalezen in samenvattende excel-bestanden via deze link : <https://nvosite.com/bestanden/> . Je kunt op onze site ook alle vorige verslagjes vinden en downloaden : <https://nvosite.com/archief/>

Natuurwaarnemingen zijn soms vluchtig en vervagen meestal weer snel. Gelukkig zorgen onze hoffotografen heel vaak voor mooie foto's. Dankzij hun inspanningen vind je opnieuw 7 extra fotopagina's aan het eind van dit verslag. Met dank aan Sandra, Dirk, Rene en Alain.

De bruine vlekken op de bladeren van de Witte paardenkastanje worden niet veroorzaakt door droogte of door een ziekte. Neen, de schuldige is een klein plat rupsje dat tussen boven- en onderlaag van het blad het bladmoes opvreet. Na verpoping wordt deze rups een klein nachtvindertje met een lange naam: de **Paardenkastanjemineermot**. (foto: waarnemingen.be)

In veel tuinen vind je Buxus (ook wel Palmboompje genoemd) en die struik is, niet zoals je zou verwachten, inheems. Toch werden er heel wat ingevoerd uit Azië en zo werd hun aartsvijand binnengebracht: de **Buxusmot**. Die is (parelmoer-) wit met een donkere rand. Maar wij kregen de (bijna) volledig donkere variant te zien. (foto: waarnemingen.be)

Eendenkroos (spec.) vormt hele kleine plantjes die vrij op het water drijven, ze wortelen dus niet in de bodem. Omdat ze zich ook ongeslachtelijk kunnen vermenigvuldigen kan een waterpartij er vlug helemaal door bedekt worden. Niet ideaal voor de waterplanten eronder want die krijgen dan weinig tot geen licht meer. (foto: waarnemingen.be)

Als natuurgids krijg je vaak de vraag of iets wel of niet eetbaar is. Het hangt er natuurlijk wat van af wat je met eetbaar bedoelt. Maar als je niet giftig én voedzaam bedoelt (en graag ook nog lekker) dan hoort **Schijnaardbei** daar niet bij. Je ziet het verschil met de (wel eetbare) Bosaardbei omdat de vruchten hier bovenop de planten zitten. (foto: waarnemingen.be)

September... tijd om de paddenstoelengidsen vanonder het stof te halen en wat soorten te herhalen. Met zo'n 5000 soorten schimmels in Vlaanderen is het zeker geen gemakkelijke natuurafdeling. Gelukkig zijn er wat soorten zoals deze **Oesterzwam (spec)** die door hun specifieke vorm wel behoorlijk eenvoudig te benoemen zijn. (foto: waarnemingen.be)

Met een naam als **Esdoornhoutknotszwam** zou je verwachten dat deze dus enkel op esdoornsoorten zou te vinden zijn. Helaas klopt die logica niet altijd want deze soort kun je bijvoorbeeld ook op Platanen en Essen vinden. Het vraagt dus heel wat studiewerk en dan blijft het vaak toch nog met een "misschien" of een "waarschijnlijk" erbij. (foto: waarnemingen.be)

Vreemde vormen op planten, die geen vruchten en geen bloemen zijn, zijn vaak gallen. Deze vormen worden door de plant gemaakt als reactie op de eitjes van één of ander dier. In dit geval heeft een Zwarte els deze bobbels gemaakt in de hoeken van de bladnerven als reactie op de eitjes van een kleine spinachtige: de **Elzennerfhoekmijt** (foto: waarnemingen.be)

Wie zich in gallen specialiseert kan in Vlaanderen een paar duizend verschillende soorten vinden. De diertjes die ze veroorzaken zijn vaak piepklein en dat geldt zeker ook voor de **Iepenknobbelmijt**. Enkel de gallen zijn goed zichtbaar, de beestjes zelf zijn kleiner dan 0,1 mm. (foto: waarnemingen.be)

Mooi en leuk als je merkt dat de theorie soms helemaal overeen komt met de realiteit. De kenmerken van de lipbloemigen-familie zijn bij deze **Wolfspoot** wel heel erg duidelijk: een vierkante stengel, bladeren per 2 tegenoverstaand beurtelings langs de ene en aan de andere kant van de stengel, de bloemen in kransen rondom de stengel. (foto: waarnemingen.be)

Door de opwarming van ons klimaat zijn er zuiderse soorten die zich bij ons steeds beter voelen in de vrije natuur. Daar hoort de **Vlinderstruik** zeker bij. Als je een bloemtros wat meer in detail bekijkt dan zie je dat elk bloemetje eindigt in een lang buisje. De nectar zit diep in dat buisje en enkel insecten met een (erg) lange tong kunnen er dus van drinken. (f: waarnemingen.be)

Het is voor het redactieteam vaak lang zoeken naar scherpe foto's van de besproken paddenstoelensoorten. Veel soorten, zoals ook deze prachtige **Rechte koraalzwam**, groeien in donkere omstandigheden en dat maakt het de fotografen moeilijk. Daarom zie je ze in de herfst ook vaak met driepoten en flitsinstallaties rondzeulen. (foto: waarnemingen.be)

Met de namiddagploeg vonden we vreemde knolletjes aan de voet van de houtwal. Het duurde een hele tijd voor we beseften dat het een heel vroeg stadium was van de **Gekraagde aardster**. Pas toen we zo'n knol openprutsten werd de typische vorm zichtbaar. (foto: waarnemingen.be)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er staat al een nieuwe activiteit op het programma want op **zondag 24 september** trekken we een volledige dag naar **Zeeland**. We gaan er vogels kijken in de Sofiapolder en genieten van gevarieerde natuur in Groede-podium en in de Cletemspolder.

De mail met de info over deze activiteit valt op maandag 18 september in je mailbox.

Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten.

NVO staat voor **NatuurVerkenners Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier bezoeken we, over 3 jaar gespreid, **meer dan 60 verschillende locaties**.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis en iedereen is welkom.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een site opgestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten (steeds keuze tussen ochtend- en namiddagwandeling) :

- **zondag 24 september : daguitstap naar Zeeland** / Sofiapolder - Groede-podium - Cletemspolder
Start : 08u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 08 oktober** : najaarstrek op de **Spuikom**
Start : 09u00 en 14u00 aan de sluizen, kant sporthal / Sluizenplein / Oostende
- **zondag 22 oktober** : daguitstap **Bourgoyen en Drongengoed**
Start : 08u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 12 november** : herfstwandeling in het **Stadsrandbos**
Start : 09u00 en 14u00 op de parking van het crematorium / Grintweg 120 / Oostende
- **zondag 26 november** : paddenstoelenwandeling in het **bos van De Haan**
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- vanaf begin december gaat NVO uitzonderlijk enkele maanden in winterslaap.
Geen nood... op **10 maart** zijn we er weer met ons fameuze **jaaroverzicht**.

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en (stipt) op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

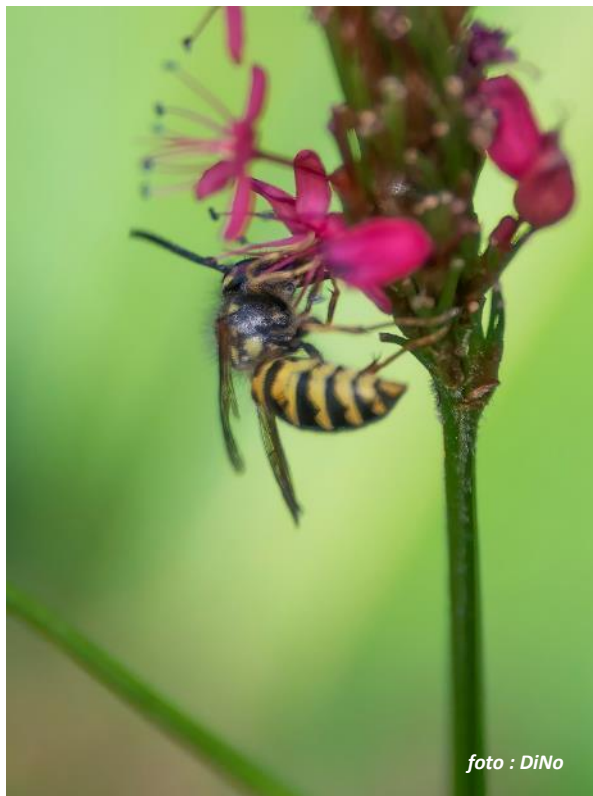
Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte65@gmail.com

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen, voorstellen... zijn steeds meer dan welkom via mail)

Extra aandacht voor de omgeving door de monumentendag? Ja, dat zou wel kunnen. Maar een beetje fotograaf pikt altijd wel graag links en rechts een landschapje, een beeldengroepje of een sfeervol lichtinvalleke mee.

Maar vanzelfsprekend hebben we meer oog voor de natuur en op deze pagina een greep uit onze fauna-waarnemingen. Linksboven beginnend en daarna met de klok mee (maar dat wist je ondertussen vast wel):

- Veel vogels zijn het hier duidelijk gewoon om eten te krijgen en ook deze **Grote Canadese ganzen** kwamen daarom fluks naar ons toe gezwommen.
- Op het einde van de zomer gaan **Plooi vleugelwespen** (spec.) op zoek naar suiker, hier in de vorm van nectar.
- Dit juveniel **Waterhoen** toont zijn erg lange tenen. Zo verdeelt zij/hij haar/zijn gewicht zodat zij/hij niet in de modder van de oevers wegzakt.
- Weinig dagvlinders dit jaar, maar wel heel wat **Atalanta's**. Deze drinkt nectar van een **Grote kattenstaart**.
- Betrapt... de grote gaten in de bladeren van **Harig wilgenroosje** werden ongetwijfeld veroorzaakt door dit **Bladhaantje** (spec.).
- Wie er nog aan twijfelde dat waterschildpadden vleeseters zijn kreeg het bewijs geleverd. Deze **Letterschildpad** (spec.) knabbelde aan een dode vis.

foto : RenYp

foto : RenYp

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : AlBu

foto : DiNo

Geen koetsen, geen parasolletjes, geen buishoeden, (gemaakt van mollenhuid zeg)... Nee, die tijden zijn voorbij. Maar wel een bendje gemotiveerde NVO-ers op zoek naar boeiende natuur. Wie zoekt, die vindt en de ene zoekt het duidelijk al wat verder dan de andere. Natuurgidsambities, J. uit O. ???

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

Weinig planten in beeld deze keer. Linksboven beginnend en dan met de klok mee:

- in de herfst zie je duidelijk hoe planten verschillende methodes gebruiken om hun zaden te verspreiden. Bij het **Harig wilgenroosje** is dat door de wind, vandaar de pluizen.
- **Wolfspoot** werd al besproken maar hier je de kleine maar fraaie bloemetjes heel goed zitten.
- Zoals steeds ook nu weer enkele verrassingen bij de ingezonden foto's. Alhoewel tuiniers deze plant vooral kennen als een hardnekkig onkruid moet je toegeven dat dit een hele mooie foto is van **Basterdwederik** (spec.).
- We reizen om te leren... en dat is nodig want ook als je stellig overtuigd bent van je determinatie blijkt die achteraf niet altijd te kloppen. Deze uitheemse boom benoemden we als Moerascypres maar als je goed kijkt zie je dat de naalden heel netjes tegenover elkaar staan, daarom is dit een **Watercypres**. Bedankt voor de tip hoor, Y. uit H.

foto : DiNo

foto : AlBu

Vreemde vormen uit het zwammenrijk.

Linksboven beginnend en met de klok mee:

- één van de (kraakbeenachtige) **Bekerzwam**-soorten, moeilijk te determineren.
- Pas bij het openprutsten van deze vreemde bol zien we dat het een **Gekraagde aardster** is.
- Tegen een dode boomstam stond een grote groep **Oesterzwammen** (spec.).
- Ja **Oesterzwammen** zijn eetbaar maar vergeet niet dat naaktslakken en insectenmaden je meestal al te vlug af waren (smakelijk).
- Af en toe geeft zelfs de herkennings-app toe dat hij het niet weet en dan krijg je als suggestie: Paddenstoel onbekend.
- Ook deze zwam kunnen we niet benoemen. Het meest betrouwbare wat obsidentify ervan maakt is **Weerschijnzwam** spec.

foto : AlBu

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : RenYp

foto : AlBu

foto : AlBu

En de natuurgids? Hij gidste voort! Onvermoeid en onverstoord... vrolijk anekdotes tappend uit het historische, uit het fauna- en uit het floravaatje... en uit vaatjes allerhande (zie nabespreking).

foto : RenYp

foto : AlBu

foto : DiNo

foto : RenYp

foto : DiNo

foto : DiNo

Een fauna-pagina om af te sluiten:

- omdat ie zo mooi is nog eens de donkere kleurvariant van de **Buxusmot**
 - Wat waren er dit jaar weinig **Daggauwogen**.
 - gele poten? of toch niet? adult? of net niet?
- Deze meeuw maakt het ons moeilijk. We kiezen voor **Kleine mantelmeeuw** maar misschien is het wel een hybride met Zilvermeeuw.
- Witte boorden aan het halsschild en een zwarte "M", dit is **Aziatisch lieveheersbeestje**
 - Natuurkwis: "Welke drie soorten zie je hier?"
- Wie meteen **Dauwbraam**, **Klein gaderd witje** (vrouwkje) en **Groene schildwants** (nimf) heeft gezien is "goe bezig".
- Deze soort is piepklein maar wél helemaal inheems: het **Citroenlieveheersbeestje**

foto : DiNo

foto : RenYp